

ОБЩИНА ГОРНА МАЛИНА

Софийска област, п.к. 2131, тел. 071522320, www.gomamalina.bg, e-mail: gmalina@gomamalina.bg

УТВЪРЖДАВАМ!

ИНЖ. АНГЕЛ ЖИЛАНОВ
Кмет на община Горна Малина

ПРОГРАМА НА ОБЩИНА ГОРНА МАЛИНА ЗА РАЗВИТИЕ НА ЧИТАЛИЩНАТА ДЕЙНОСТ ПРЕЗ 2025 ГОДИНА

Настоящата Програма е приета с Решение № 193, Протокол № 11 от 29.11.2024 г. на Общински съвет Горна Малина и при необходимост може да бъде променяна и допълвана по реда, по който е приета.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата на община Горна Малина за развитие на читалищната дейност през 2025 г. е изготвена в изпълнение на чл. 26а, ал. 2 от Закона за народните читалища (ЗНЧ) и възоснова на направените предложения в срок до 10.11.2024 г. от Председателите на 14-те читалищни настоятелства и от председателя на Сдружение „Читалищата в община Горна Малина – 2015” до Кмета на община Горна Малина, с входящи номера по описа на общинска администрация, както следва:

НАСЕЛЕНО МЯСТО	ИМЕ НА ЮРИДИЧЕСКОТО ЛИЦЕ	ВХОДЯЩ №
1. Априлово	Народно Читалище „Светлина 1927”	64.00-31(8)/06.11.2024
2. Байлово	НЧ „Елин Пелин – 1922”	64.00-31(14)/08.11.2024
3. Белопоци	НЧ „Съзнание 1925”	64.00-31(10)/07.11.2024
4. Гайтанево	НЧ „Паусий Хилендарски – 1927”	64.00-31-(2)/28.10.2024
5. Горна Малина	НЧ „Васил Левски -1929”	64.00-31(11)/07.11.2024
6. Горно Камарци	НЧ „Христо Ботев 2010”	64.00-32(3)/05.11.2024
7. Долна Малина	НЧ „Васил Левски - 1943”	64.00-31(7)/06.11.2024
8. Долно Камарци	НЧ „Христо Ботев 1919”	64.00-31/30.09.2024
9. Макоцево	НЧ „Просвета 1918”	64.00-32(4)/05.11.2024

10. Негушево	НЧ „Възраждане – 1922”	64.00-31(9)/07.11.2024
11. Осоица	НЧ „Никола К. Савов - 1922”	64.00-31(12)/08.11.2024
12. Саранци	НЧ „Пробуда - 1903”	64.00-31(6)/06.11.2024
13. Стъргел	НЧ „Христо Г. Данов - 1922”	64.00-32(5)/06.11.2024
14. Чеканчево	НЧ „Отец Паисий 1919”	64.00-31(13)/08.11.2024
15. Горна Малина	Сдружение „Читалищата в Община Горна Малина – 2015”	64.00-31(1)/22.10.2024

В община Горна Малина функционират 14 народни читалища и Сдружение „Читалищата в община Горна Малина – 2015”.

Те са регистрирани в Агенция по вписванията, съгласно изискванията на ЗЮЛНЦ и са вписани в Регистрите на народните читалища и на читалищните сдружения на Министерство на културата.

Общата численост на субсидираните щатни бройки за община Горна Малина е 15 за бюджетната 2024 г. и се запазва и за 2025 г.

В таблицата долу са имената на председателите на Народните читалища и разпределението на щатните бройки:

НАСЕЛЕНО МЯСТО	ИМЕ НА ЮРИДИЧЕСКОТО ЛИЦЕ	ПРЕДСЕДАТЕЛ	ЩАТНИ БРОЙКИ
1. Априлово	НЧ „Светлина 1927”	Тинка Иванова	Читалищен секретар – 1, Работник библиотека – 1/2
2. Байлово	НЧ „Елин Пелин – 1922”	Михайл Михайлов	Читалищен секретар – 1, Библиотекар – 1, Работник – 1/2
3. Белопопци	НЧ „Съзнание 1925”	Стефка Минчева	Читалищен секретар – 1, Библиотекар специалист – 1/2
4. Гайтанево	НЧ „Паисий Хилендарски – 1927”	Стела Стоянова	Читалищен секретар – 1/2
5. Горна Малина	НЧ „Васил Левски - 1929”	Нели Недялкова	Читалищен секретар – 1, Библиотекар – 1, Работник – 1
6. Горно Камарци	НЧ „Христо Ботев 2010”	Илия Димитров	Читалищен секретар – 1/2
7. Долна Малина	НЧ „Васил Левски - 1943”	Анелия Пешова	Читалищен секретар – 1/2
8. Долно Камарци	НЧ „Христо Ботев 1919”	Петра Горанова	Читалищен секретар – 1, Работник – 1/2
9. Макоцево	НЧ „Просвета 1918”	Захарин Георгиев	Читалищен секретар – 1/2
10. Негушево	НЧ „Възраждане – 1922”	Надка Проданова	Читалищен секретар – 1/2
11. Осоица	НЧ „Никола К. Савов - 1922”	Янка Тодорова	Читалищен секретар – 1
12. Саранци	НЧ „Пробуда - 1903”	Таки Такев	Читалищен секретар – 1/2
13. Стъргел	НЧ „Христо Г. Данов - 1922”	Ана Лянчова	Читалищен секретар – 1/2
14. Чеканчево	НЧ „Отец Паисий	Миглена Иванова	Читалищен секретар – 1/2

	1919”		
15. Горна Малина	Сдружение „Читалищата в Община Горна Малина – 2015”	Десислава Кръстева	0

Видно от таблицата – в населените места – общо 8, с най-малък брой жители, в читалищата работят на половин щат 8 читалищни секретари, които по длъжностна характеристика изпълняват и функциите и на библиотекари. В останалите 6 читалища на пълен работен ненормиран ден работи поне един служител.

Сдружение „Читалищата в Община Горна Малина – 2015” няма щатен служител.

Къща музей „Елин Пелин” в Байлово, като културна институция, се управлява от Министерство на културата чрез Националния литературен музей – София, вписана през 2018 г. в 100-те национални туристически обекти.

НЧ „Елин Пелин – 1922” в Байлово и община Горна Малина поддържат добри взаимоотношения с ръководството на музея и с уредника Евгения Добрева и заедно организират мероприятията, свързани с чествания на писателя Елин Пелин.

Само етнографската сбирка на читалището в Осойца е в самостоятелни две помещения, но не е регистрирана в Министерство на културата. Автентичните експонати са дарени от осойчани. За историята на селото пред посетителите разказва читалищният секретар Виолета Христова. Посетителска такса не се събира – само дарения.

Артефакти притежават читалищата в Априлово, Байлово, Гайтанево, Горна Малина, Долна Малина, Макоцево, Негушево, Саранци и Чеканчево.

Основните цели на читалищата са да задоволяват потребностите на гражданите, свързани с развитието и обогатяването на културния им живот и свободно време, запазване на местните обичаи и традиции и на всички нематериални ценности на българския народ чрез използване на привлекателни форми за представянето им, възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание, разширяване знанията на хората и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата, осигуряване на равнопоставен достъп на всички граждани.

Основната задача на читалищата е да откликват на нуждите на местната общност за активното ѝ участие в обществения живот. Запазване на утвърденото място на читалището, като активно духовно средище и естествен център за социална и образователна дейност, място за общуване и контакти, дарителски акции, културна и социална интеграция.

Основен приоритет на читалищата е работата с децата и подрастващите за развитие на творческите им способности чрез формиране на културни потребности и траен интерес, за обогатяване на знанията им за родното място, за родината и за света.

Сдружението, изцяло финансирано от Община Горна Малина, подпомага, насърчава и стимулира местните общности, участва в организирането на всички общински мероприятия, разпространява и популяризира добрите практики на членовете си – четиринадесетте народни читалища.

Дейността на културните институции е обезпечена с държавна субсидия, която едва покрива разходите за заплати и осигуровки на служителите, и с дофинансиране със собствени средства от община Горна Малина. Средствата се регулират и

разпределят между тях от общинска комисия, определена със заповед на кмета на община Горна Малина и по Механизъм, определен от Министерството на културата, съобразно спецификата на културните институции, като формираният бюджет им се предоставя с договор за самостоятелно управление, съгласно чл. 23, ал. 1 от ЗНЧ по натурални и стойностни показатели, и според неотложните разходи по финансов план.

II. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩАТА В ОБЩИНА ГОРНА МАЛИНА

Културната програма на общината се организира и реализира от Сдружението на читалищата, а в населените места – от читалищата по заложения културен календар за съответната година, който е отворен за промени.

Читалищата в Априлово, Байлово, Белопопци, Горна Малина, Долна Малина, Долно Камарци, Осоица и Чеканчево през десетилетията са се доказали като притегателни духовни центрове. Те се ползват с доверието на местните жители. Имат дълбоки корени в местната култура и традиции. Успешно функционират изградените информационни центрове в тези 6 читалища по проект „Глобални библиотеки“, които предлагат електронни услуги (търсене на работа, попълване на автобиографии, молби, копиране на документи и принтиране), интернет, безплатно обучение за работа с ИКТ и приложни програми, и мултимедия.

Огромен скок в художествената самодейност за деца и възрастни имаме от 2023 г. във всички читалища, с изключение на читалището в Горно Камарци, където читалищният секретар Трайчо Асенов и читалищното настоятелство не успяват да привлекат подрастващите в самодейни форми.

Читалищните секретари, библиотекари и председателите на читалищата успяха да привлекат нови активни членове, много доброволци, дарители и нови самодейци. Формираха се клубове по интереси за деца и възрастни. Всички индивидуални изпълнители и състави участват в културни програми и фестивали не само в община Горна Малина.

За първи път се проведе Фолклорният фестивал „Корени и гранки“ в Осоица, организиран от читалище „Никола К. Савов 1922“, кметството и приятели – самодейци не само от община Горна Малина, по идея на Елена Чукова. На една от поляните край селото в м. „Богазя“ бе възпроизведена по спомени на читалищния секретар Виолета Христова автентична „Сватба“ от над 100 самодейци от Осоица, Негушево, Чеканчево, Саранци, Макоцево, Горна Малина, Григорево и София.

Фестивалът бе посетен от стотици граждани, много от които облечени с традиционни български носии. Бяха представени различни занаяти – дърворезба, плъстене на вълна, грънчарство, точене и месене, плетене на дантели и направа на автентични мънистени коланчета. Всички имаха възможност на опитат стари осоешки гозби, приготвени от Кулинарните фестивали на България, с помощта на местни кулинарки. Желаетелите да научат автентичното осоешко хоро и други народни танци бяха много. За децата имаше детски кът, където се забавляваха и играха, така както са играли техните баби и дядовци, докоснаха се до кукерските маски и звънци и яздиха коне, благодарение на Ранчо „Конникът“ – Макоцево.

За втори път се проведе в Долно Камарци „Празник на Барабоя“. Концертът, кулинарната изложба на картофени предястия, ястия и десерти и възможността за закупуване на вкусни долнокамарски картофи от производители, бяха предпоставка за доброто настроение на посетителите.

За 9 години от учредяването на Сдружение „Читалищата в община Горна Малина – 2015” културните дейци от общината се опознаха, заедно обсъждат и се включват в благотворителни инициативи, празници, концерти и др. На лице са между читалищата и самодейците взаимопомощ, сътрудничество и амбиция от всички да се представят възможно най-добре пред обществеността и на конкурсни изяви.

През 2025 г., на 31 август, по време на Празника на Община Горна Малина, Сдружението ще отбележи с голям концерт първия си юбилей – 10 години от учредяването.

В общината всички читалища работят за благо на хората - за задоволяване на културните им потребности, за доброто им настроение на празниците.

Народните ни читалища имат добре подредени библиотеки.

Само НЧ „Христо Ботев 2010” – Горно Камарци продължава да не използва предоставеното му помещение поради належаща нужда от ремонт първо на покрива на сградата, която Община Горна Малина има в съсобственост с Потребителна кооперация „Димитър Йончев” – Горна Малина и читалището ползва само салона на кметството.

НЧ „Отец Паисий – 1919” в Чеканчево продължава да ползва помещението на Потребителна кооперация „Димитър Йончев” под наем до завършване строителството на собствена административна сграда на община Горна Малина в Чеканчево.

В населените ни места са съхранени културните традиции и местните обичаи: Топене на пръстени, Хвърляне на кръста на Йордановден, Бабинден, Лазаруване, Богоявление, Еньовден, Коледуване и др.

Читалищата организират работилници за украсяване на площадите за 1 март и първа пролет, изработват мартенички, коледни украси и сувенири, организират базари, от които събраните средства използват в дейността си.

Провеждат се ежегодно традиционните събори на населените места, като културната програма се подготвя от читалищата, а гост-изпълнителите са предимно самодейците от читалищата в общината и приятели – самодейци от други общини. Финансовите средства от 1000 лв. за събор на едно населено място са крайно недостатъчни за организиране на програма от гост изпълнители и за озвучаване. Разчита се на фирми спонсори и дарители – физически лица от населените места на общината.

Традиция в Гайтанево е озвучаването на площада и издигане на националния флаг на националния празник Трети Март и на официалните празници на РБългария – 6 и 22 септември.

Всички певчески, танцови и театрални състави в читалищата ни са самодейни.

През последните седем години се повиши качеството на работата на самодейните колективи. Отлично е представянето им на местно ниво, на регионални и национални фестивали и събори, благодарение на предвидените собствени средства от Община Горна Малина и гласувани от Общински съвет Горна Малина за заплащане на квалифицирани ръководители – хореографи и транспорт за участия във фестивали. Участниците в танцовите състави „Лудо Малинско” – Горна Малина, „Хоро за хората” – Гайтанево, „Априловче” и „Йова” – Априлово сами заплащат репетициите на своите хореографи. Частично или изцяло закупуват носите си. От специалисти – ръководители имат нужда самодейните колективи - певческа група, танцов клуб, лазарска и кукерска групи при читалище „Никола К. Савов – 1922” в Осоица.

Танцова формация „Звездец” - Стъргел, с ръководител Ана Лянчова, е създадена през 2023 г. и е предимно от деца, които с радост участват в концертите за празниците в селото и в общината.

Танцовата формация при читалището в Негушево, ръководена от читалищния секретар, тази година участва във всички културни мероприятия и селищни празници в

община Горна Малина, както и за откриване учебната година в Частно средно училище „Космос“ в Осойца, благотворителното мероприятие в Осойца – „Неделя на доброто“, и извън община Горна Малина – празниците в Петково, 90 годишнината на читалището и събора в Григорево, събора в Доганово и др. ТФ при читалището участва и в няколко фестивали на народното творчество – „При шопите“ в Елин Пелин, „При шопите в Казичене 2024, където спечели I-во място, „Окни, па тропни“ в Пролеша, Международен фолклорен фестивал „Фолклорни нюанси 2024“ в Китен и Лозенец, Фолклорен фестивал „Шопска песен“ в Локорско – III-то място и др.

С пеене участва и Анна Павлова, която се подготвя в читалището в любителското пеене.

През 2024 г. талантливият ни млад акордеонист Цветан Стоянов от Макоцево изнесе безплатни самостоятелни концерти почти във всички населени места на общината, както и в села от община Елин Пелин. За спечелените призови награди от фестивали в България, Италия и Сърбия, той получи еднократна парична помощ като надарено дете от Общински съвет Горна Малина.

В Негушево има и школа по рисуване в салона на читалището или на открито, ръководена от г-н Михаил Танев – заслужил гражданин на община Горна Малина и изявен арт творец от Негушево.

В Пролетния концерт на Сдружение „Читалищата в община Горна Малина – 2015“ на 20 април 2024 г., се включиха утвърдените самодейни състави и индивидуални изпълнители от всички населени места на общината, с изключение на Горно Камарци:

- Априлово – ДТФ „Априловче“, рък. Любослава Димитрова и Михаела Георгиева и ФТК „Йова“, рък. Йоана Колева;
- Байлово – Детска певческа група „Байловче“, рък. Илиана Илиева;
- Белопопци – ТФ „Българка“ и Детски танцов състав „Хорце“ с рък. Йордан Стоянов;
- Гайтанево - ТК „ХорО за хОрата“, рък. Стела Стоянова;
- Горна Малина - ФТК „Лудо Малинско“ и Мажоретен състав с рък. Йоана Колева, Детска вокална група „Мария - Магдалена“ и Мария Евстатиева;
- Долна Малина - Танцов клуб "МАлинци", рък. Борис Узунов;
- Долно Камарци - Певческата група „Шарена китка“ и Дует Петра Горанова и Десислава Христова;
- Макоцево - Фолклорна група „Бабутица“, рък. Светлана Цолова и Цветан Стоянов – акордеон;
- Негушево – Танцов състав „Негушево“, рък. Елка Христова;
- Осойца - Фолклорна група „Кадемлии“ – ръководител Яна Тодорова;
- Саранци - Танцов състав „Канатица“, рък. Георги Андреев;
- Стъргел - Танцова формация "Звездец", рък. Анна Лянчова;
- Чеканчево - ТФ "Танец" с ръководител Лъчезария Павлова, Иванка Недялкова, и Борис Костадинов;

Самодейците от общината за втора поредна година показаха, че могат да направят стойностен концерт, без участие на професионални гост изпълнители!

Радостен е фактът, че вече преобладават децата и младите хора, които се включват в читалищната самодейност и все повече граждани и приятели на общината подпомагат и участват в културните мероприятия и в дейността на народните читалища.

През лятото читалищата формират различни клубове за занимания и атрактивно обучение на децата с помощта на доброволци – гимназисти, студенти, общественици: в

Горна Малина под наслов „Безопасно лято”, в Белопопци - „Вълшебно лято в библиотеката”.

През летните вечери има прожекции на популярни и обичани български игрални филми в Априлово, Байлово, Гайтанево, Негушево.

На лице е много добра координация между читалищата и институциите – (Община, НПО, общинските училища, детската градина, ЦСРИ „Св. Йоан Рилски” – Горна Малина и пенсионерските клубове).

С много жар работят за просперитета на читалищата извън рамките на общината, както и за опазване и реновиране на материалната база председателите: Тинка Иванова, Михайл Михайлов, Стефка Минчева, Стела Стоянова, Нели Недялкова, Анелия Пешова, Надка Проданова, Янка Тодорова, Таки Такев, Ана Лянчова, Миглена Иванова и Десислава Кръстева като председател на Сдружение „Читалищата в община Горна Малина – 2015”.

Читалищата имат сериозен недостиг на финансови средства за развитие на художествената самодейност. Необходимо е търсенето на спонсори за крупните културни мероприятия и фестивали.

Библиотечните фондове на читалищата с нова литература се попълват и обновяват главно със спечелени проекти на Министерство на културата и от дарителство.

III. ЦЕЛИ

Настоящата програма има за цел да подпомогне организирането и реализацията на комплекса от дейности, както и да съдейства за повишаване активността и отговорността на читалищните ръководства, с цел създаване на благоприятна творческа среда за всички възрастови групи, ползващи услугите на народните читалища в община Горна Малина.

Приоритети:

1. Запазване и развитие на духовните културни ценности на гражданското общество;
2. Подпомагане на традиционните читалищни дейности и търсене на нови съвременни форми за тяхното развитие;
3. Поддържане на автентичните форми на фолклора и осигуряване на възможности за продължаване на традициите;
4. Читалищата - общодостъпни центрове за библиотечно и информационно осигуряване на населението, чрез ускорено навлизане на съвременните комуникационни и информационни технологии;
5. Активност и отговорност на читалищните настоятелства, секретари и библиотекари.

IV. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ

1. БИБЛИОТЕЧНА ДЕЙНОСТ

- Библиотечно – библиографско обслужване на гражданите;
- Привличане на повече деца в библиотеките на читалищата и продължаване на инициативата „Маратон на четенето”, с цел насърчаване любовта им към книгите;

- Всяко читалище да направи инвентаризация и актуализация на съществуващия библиотечен фонд.
- Снабдяване с нови книги, абонамент за периодични списания и вестници;
- Краезнание – събиране и разпространение на знания за родния край: Да се записват и съхраняват местни песни и обичаи. Да се събират и съхраняват битови предмети, снимки, носии и други артефакти от населението;
- Продължаване на традиционните срещи с известни и нови творци на културата и изкуството;
- Информационна дейност, интернет услуги и изграждане на интернет центрове към читалищата, в които липсват;
- Да се предлагат форми на обслужване на възрастни хора в неравностойно положение, включващи и обслужване по домовете;
- Оформяне на кътове с литература по повод годишнини на писатели
- Срещи с ученици, провеждане на уроци в библиотеката за ученици от начален етап на основното образование, литературни четения.

2. ЛЮБИТЕЛСКО – ХУДОЖСТВЕНО ТВОРЧЕСТВО

- Да се съхрани, разшири и обогати дейността на действащите състави – певчески, театрални и танцови. Под мотото „Традициите - мост между поколенията” възпроизвеждането на местните обичаи да е в партньорство със самодейци от читалищата в общината;
- Да продължи участието на художествените колективи при общинските читалища в селищни и общински празници, регионални и национални прегледи и фестивали, както и в традиционните народни обичаи – Сурвакане, Коледуване, Лазаруване, Богоявление, Топене и вадене на пръстени, Бабинден, Трифон Зарезан, Великден и др.;
- Да продължи обновяването на репертоара на художествените колективи;
- Да се формира певческа група при пенсионерски клуб „Надежда” в Априлово мъжки танцов състав при читалището;
- Да продължи толерирането и представянето пред повече хора творчеството на даровити деца и младежи от общината;
- Активно да се работи за обновяване и привличане на млади участници в съставите за любителско творчество;
- Да се привличат и се работи активно с доброволци, които да предават уменията и знанията си на подрастващите;
- Да се създаде и поддържа Регистър на самодейните колективи и участниците в тях, както и на индивидуалните изпълнители;
- Летописна книга на читалищата и населените места;
- Организиране на работилници и ателиета за най-малките
- Участие на общинските читалища в годишния концерт на Сдружение „Читалищата в община Горна Малина – 2015” по повод 10-годишния юбилей от учредяването му;
- При осигуряване на финансови средства, фолклорните танцови формации „Априловче” и „Йова” – Априлово, и „Лудо Малинско” – Горна Малина имат желание да участват през юни 2025 г. в престижния

Международен фолклорен танцов и музикален фестивал в Римини, Италия.

3. КУЛТУРНО - МАСОВА ДЕЙНОСТ

- С цел възпитаване на подрастващите, настоящата програма предвижда организиране на дейности по превенция на домашното насилие, защита правата на детето, проблемите на безработицата, по болестите на модерното общество – наркотици, алкохол, тютюнопушене, рак, екологичните проблеми, опазване на природата, здравословен начин на живот;
- Отбелязване на национални и християнски празници, народни обичаи и традиции и на годишнини;
- Изготвяне на план-програма за работа с децата през лятната ваканция за времето от 1 юни до 31 август;
- Съвместна работа с общинските средни училища в Горна Малина и Априлово, с частното средно училище в Осойца, ДГ „Вяра, Надежда, Любов” – Горна Малина и филиалите ѝ в Априлово и в Долно Камарци, кметствата, неправителствени организации, фондация „Повеј” и др.;
- Подреждане на витрини и кътове по повод бележити дати и годишнини;
- Ежегоден Фестивал на хумора и шегата „Който се смее, дълго живее” в с. Байлово, под патронажа на кмета на община Горна Малина на 1 април.
- 18 юли – Поклонение пред паметника на Елин Пелин в Байлово и ежегоден туристически поход “По стъпките на Елин Пелин”, посветен на рождението на писателя, от 09:30 часа по маршрут: площад в Байлово – блатото на Андрешко – Дервена – Бялата вода – Манастирски пещери – параклис „Св. Николай Летний”
- Празник на Барабоя на 13.09.2025 г. в Долно Камарци.

4. ПРОЕКТИ И КВАЛИФИКАЦИЯ

- Изготвяне на проекти от читалищните настоятелства по различни програми на ЕС, Министерство на културата и на организации с нестопанска цел;
- Да продължи съвместната работа между общинските читалища;
- Методическа помощ и обучение на кадрите на читалищата от методист от столична библиотека;
- Методически обединения за обмяна на опит, организирани от Сдружение „Читалищата в община Горна Малина – 2015”.

6. ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДНА ДЕЙНОСТ

- В срок до 31 март на следващата година Председателите на читалищата да изготвят доклад за осъществените читалищни дейности в изпълнение на Програмата по чл. 26а, ал. 2 от ЗНЧ и финансов отчет за изразходваните от бюджета средства през предходната година, които да бъдат представени пред Кмета на общината и пред Общинския съвет;
- В срок до 10 ноември на текущата бюджетна година, председателите на читалищата представят пред кмета на общината Програмата за читалищната си дейност през следващата година и културен календар на мероприятията по дати, място на провеждане и отговорници;
- Да се водят коректно и редовно приходно-разходните документи;

- Да се търсят форми за привличане на допълнителни приходи чрез работа по проекти, собствени приходи и приходи от дарители.

V. МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКА БАЗА

- Поддържане на добра хигиена в сградите на читалищата – собственост на община Горна Малина, предоставени им с безсрочни договори за ползване и управление;
- стопанисване на наличните музейни експонати, реквизит и библиотечен фонд;
- Бракуваните, с протокол на настоятелството и с одобрението на проверителната комисия, книги и вещи, да се предават на вторични суровини срещу служебна бележка.

Общинското ръководство полага грижи за ремонтите на сградите и на помещенията на народните читалища със собствени средства.

С финансовата помощ на община Горна Малина, през 2024 г. се промени обликът на по-голямата част от помещенията и залите в НЧ „Съзнание 1925” - Белопопци във вид, отговарящ на съвременните норми и изисквания на потребителите - оборудвана е заемна с читалня за възрастни, заемна с читалня за деца, зона за игра, творчество и екипна работа по проекти. През 2025 г. читалището тържествено ще отбележи своя 100-годишен юбилей.

През 2024 г. бе обновен салонът на читалището в Долна Малина със средства от община Горна Малина за необходимите материали и с доброволния труд на Анелия Пешова -Председател, Бонка Цветанова! – секретар, Красимира Димова от Настоятелството ,Любка Видева, Вяра Станкова, Антония Ангелова, Димитрина Петрова и Димитър Титов с нови завеси на прозорците, балатум на пода, поставяне на парпети на стълбите към салона и боядисване на входната врата.

От ремонт се нуждаят сградите на:

- НЧ „Светлина – 1927”, Априлово – подмяна на дограма на 8 прозореца в бившата ритуална зала, поставяне на ламиниран паркет на пода на малката зала, подмяна на мивките и тоалетните чинии в двата санитарни възела;
- НЧ „Елин Пелин – 1922”, Байлово – подмяна на цялата електрическа инсталация в сградата – при най-малкото натоварване горят бушони и има опасност от пожар;
- НЧ „Паисий Хилендарски – 1927”, Гайтанево – стаята за танци и библиотеката;
- НЧ „Васил Левски – 1929” – Горна Малина - цялостен ремонт на салона и сцената, необходимо е поставянето на дренаж на сградата, за да няма влага и мухъл по мазилката на стените, необходимо е отопление на салона през студените месеци, за да може да се използва активно за мероприятия, както и има нужда от частичен ремонт на покрива;
- НЧ „Христо Ботев- 2010”, Горно Камарци – покривът на сградата и помещението на втория етаж предоставено от общината безвъзмездно за ползване;
- НЧ „Васил Левски – 1943”, Долна Малина – цялостна подмяна на електрическата инсталация;
- НЧ „Просвета 1918”, Макоцево – Предстои освежителен ремонт на помещенията, ползвани от читалището. Очакват съдействие от общ. Горна

Малина за дренаж откъм улицата и отвеждане на водата извън основите на сградата на Етнографската сбирка, за да се довърши вътрешния ремонт и да започнат да се развиват активно дейности;

- НЧ Пробуда – 1903”, Саранци – основен ремонт на пода на единственото помещение, с което разполага читалището, защото има опасност от пропадане.

Без интернет е читалището в Чеканчево.

Проблем за дейността на читалищата през зимата е липсата на отопление на големите салони, в които да се провеждат културни мероприятия на читалищата, както и за платени театрални постановки и концерти. Отоплението на библиотеките изисква много финансови средства, които читалищата не могат да си позволят.

VI. АДМИНИСТРАТИВНО И ФИНАНСОВО ОБСЛУЖВАНЕ

Народните читалища в община Горна Малина се обслужват от секретари, библиотекари, работник библиотека и помощен персонал, назначени от Председателите на читалищата, след решение на настоятелството. Секретарите и библиотекарите водят и отговарят за задължителната документация, съгласно изискванията на Закона за народните читалища и на Закона за обществените библиотеки и осъществяват решенията на общото събрание и на настоятелството.

Методическа помощ на читалищата оказват доказалите се и квалифицирани читалищни служители – ментори. За библиотечната дейност – Мария Лесова, Тодорка Петрова, Мариана Балабанова, а за организация на мероприятия и водене на документацията – читалищните секретари Илиана Илиева, Мариана Балабанова, Тодорка Петрова, Мария Лесова и Виолета Христова.

Общинската администрация подпомага работата на читалищата като оказва методическа помощ на място, провеждат се срещи с щатните служители за обсъждане провеждането на общински празници и други културни инициативи.

Главният експерт „Образование, култура, вероизповедание и младежки дейности” в община Горна Малина осъществява контрол по чл. 31 и чл. 33 от Закона за народните читалища.

Финансово-счетоводното обслужване на четиринадесетте читалища е поверено на счетоводители, а контролът се осъществява от читалищните проверителни комисии.

Законосъобразното и целесъобразното изразходване на бюджетни средства от читалищните настоятелства, дофинансирането им от община Горна Малина, както и воденето на задължителната документация се проверяват от общинска комисия, назначена със заповед на кмета на община Горна Малина.

VII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изпълнението на Програмата на община Горна Малина за развитие на читалищната дейност през 2025 г. ще даде възможност за реализация на набеязаните цели, задачи и основни дейности.

Успешното им изпълнение ще спомогне за опазването и съхраняването на културно-историческото ни наследство във времето на глобализация и за

утвърждаването на празниците и събитията в населените ни места, даващи възможност за удовлетворяване нуждите на младото поколение да се запознае с миналото на родния край.

Подпомагането и развитието на любителското художествено творчество ще стимулира младите хора да развиват талантите си, както и личностното си развитие.

Реализирането на разнообразни и иновативни инициативи ще допринесе за обогатяване на културния живот в селата и в общината.

Изпълнението на Програмата ще има съществен принос за постигане на интегриран подход за развитие на образованието и културата и за превръщането на народните читалища не само в духовни, но и в съвременни информационни центрове и привлекателно място за хората, ще разкрие традициите на миналото, предизвикателствата на настоящето и надеждата за по-добро бъдеще на хората от община Горна Малина.

Благодарение на моралната и финансовата подкрепа от община Горна Малина и Общински съвет Горна Малина!

Програмата е отворена за корекции и допълнения по реда, по който е приета.

Приложение: КУЛТУРЕН КАЛЕНДАР 2025 НА ОБЩИНА ГОРНА МАЛИНА

Изготвил:

Ганка Христова, гл. експерт „Образование, култура, вероизповедания и младежки дейности”